

GMINA TRYŃCZA

WARTO ODWIEDZIĆ

Co warto zobaczyć w Gminie Trynca ?

GMINA TRYŃCZA

Gmina Tryńcza położona jest na terenie powiatu przeworskiego w województwie podkarpackim w widłach rzeki Wisłok i San. Duże obszary leśne, brak przemysłu, dostęp do szeroko pojętej infrastruktury, także rekreacyjno - sportowej sprawia, że Gmina Tryńcza to idealne miejsce do zamieszkania, wypoczynku i aktywności na łonie natury.

Dla miłośników aktywnego spędzania wolnego czasu przygotowaliśmy szereg możliwości m.in. spływy kajakowe rzeką Wisłok, różnorodne trasy rowerowe oraz nordic walking o różnym stopniu trudności, a także nieograniczony dostęp do infrastruktury sportowo - rekreacyjnej.

Zapraszamy także do unikatowej w skali regionu trynieckiej, zabytkowej strażnicy kolejowej, zlokalizowanej na trasie rowerowej i kajakowej.

SPŁYWY KAJAKOWE

Gmina Tryńcza oferuje wiele atrakcji i form aktywnego spędzania wolnego czasu, zarówno dla dorosłych jak i najmłodszych mieszkańców. W sezonie letnim zapraszamy na spływ kajakowy rzeką Wisłok na trasie Gniewczyna Łańcucka - Tryńcza. Podczas spływu mija się zabytkowy most oraz ponad stuletnią strażnicę kolejową. Dysponujemy sprzętem, który wypożyczamy. Wzdłuż rzeki usytuowane są specjalne przestrzenie rekreacyjne, na których można rozpaść ognisko i zregenerować siły.

STRZELNICA SPORTOWA W GŁOGOWCU

Strzelnica to pierwszy w regionie tego typu obiekt, który powstał dla miłośników strzelectwa sportowego, a także dla organizacji proobronnych, sił zbrojnych, funkcjonariuszy policji czy uczniów klas o profilu wojskowym.

Po środki na budowę strzelnicy Gmina Tryńcza zawnioskowała do Ministerstwa Obrony Narodowej w ramach programu „Strzelnica w Powiecie”. Wokół strzelnicy przygotowano infrastrukturę tak, aby obiekt był jak najbardziej funkcjonalny. Mowa o miejscach parkingowych, infrastrukturze drogowej i oznaczeniach zapewniających komfortowy dojazd do obiektu, oddalonego od zabudowań.

Ze strzelnicy w Głogowcu może strzelać jednocześnie sześć osób. Obiekt umożliwia strzelanie z maksymalnej odległości 100 metrów, z różnych linii otwarcia ognia. Jest to obiekt wielkogabarytowy, ale też nowoczesny, dobrze wyposażony i bezpieczny.

OBIEKTY SPORTOWO - REKREACYJNE W GMINIE TRYNCZA

Jednym z istotnych elementów strategii rozwoju Gminy Tryńcza jest rozwój infrastruktury i działalności sportowej. W celu stworzenia odpowiednich warunków dla rozwoju sprawności fizycznej zarówno dzieci, młodzieży jak i osób starszych, od lat znaczne środki przeznaczają się na budowę i modernizację obiektów użyteczności publicznej, w tym o charakterze sportowo-rekreacyjnym.

Na terenie gminy znajdują się 4 stadiony sportowe, 3 hale sportowe oraz 3 kompleksy sportowe „Orlik 2012”. Do dyspozycji mieszkańców jest także pięć boisk wielofunkcyjnych do gry w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę i tenisa ziemnego oraz boiska do piłki plażowej. W sezonie zimowym bardzo dużym zainteresowaniem cieszy się sezonowe lodowisko „Biały Orlik”, które mieści się przy Szkole Podstawowej w Tryńczy. Od 2015 r. gmina Tryńcza dysponuje nowoczesnym obiektem wielofunkcyjnym, stanowiącym świetne zaplecze treningowe dla grup sportowców przyjeżdżających na obozy sportowe.

TRASY ROWEROWE

Ścieżka rowerowa wzdłuż DW835 od Wólki Małkowej do Gniewczyny Trynieckiej to idealna trasa na rower, rolki, hulajnogę czy spacer. Bezpieczne i idealne miejsce do aktywnego wypoczynku, wzdłuż linii lasu. Dodatkowo ścieżka jest oświetlona, aby bezpiecznie z niej korzystać także po zmroku. Dodatkowo na terenie gminy wyznaczaliśmy dwie inne trasy rowerowe.

TRASA I

Prowadzi przez Gniewczynę Łącucką – Jagiełłę – Gorzyce – Wólkę Ogryzkową – Wólkę Małkową – Gniewczynę Tryniecką

NA WYZNACZONYM SZLAKU ZOBACZYMY :

"BOŻA MĘKA"

Kapliczka z figurą ukrzyżowanego Jezusa, znajdująca się w pniu starej, uschniętej sosny w miejscowości Jagiełła.

KOPIEC KRÓLA WŁADYSŁAWA JAGIEŁŁY W JAGIELLE

Usypany w 1910 roku, w 500-lecie bitwy pod Grunwaldem. Obok kopca do dyspozycji rowerzystów jest altana rekreacyjna, w której można odpocząć.

TEREN REKREACYJNY W WÓLCIE OGRYZKOWEJ

Pełen zieleni i kwiatów teren sąsiadujący z placem zabaw, na którym znajduje się altana rekreacyjna.

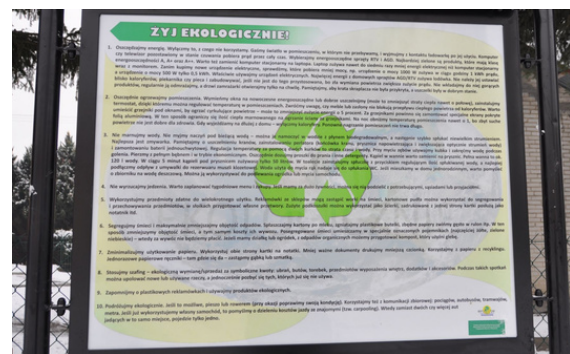
CMENTARZ WOJSKOWY Z OKRESU I WOJNY ŚWIATOWEJ

Usytuowany 1 km na wschód od wsi, przy drodze leśnej prowadzącej do Gorzyc. Zrobiony na planie prostokąta z uskokiem. Ogrodzony drewnianymi żerdziami.

ŚCIEŻKA EDUKACYJNA W WÓLCIE MAŁKOWEJ

Ścieżka edukacyjna o tematyce ekologicznej mieści się na placu obok „Domu Seniora w Wólce Małkowej. Wzdłuż ścieżki rozmieszczone są tablice edukacyjne, tabliczki informacyjne z nazwami i opisem roślin, ławki, na których można zregenerować siły do dalszej podróży.

TRASA II

Gorzyce – Jagieła – Gorzyce – Ubieszyn – Sieniawa – Ubieszyn – Głogowiec – Tryńcza – Wólka Ogryzkowa

NA WYZNACZONYM SZLAKU ZOBACZYMY :

CMENTARZ WOJENNY OFIAR HITLERYZMU

W latach II wojny światowej las był miejscem egzekucji. Tu również grzebano zwłoki osób zamordowanych w pobliskich obozach. Na cmentarzu w zbiorowych mogiłach spoczywają jeńcy radzieccy oraz Polacy, Żydzi, Romowie. Część zwłok została ekshumowana z grobów w okolicznych miejscowościach i przeniesiona na cmentarz w Jagielle-Niechciałkach.

WIATA WIDOKOWA W GŁOGOWCU

Powstała w 2017 roku przy ujściu Wisłoka do Sanu, na tzw. „Szpicu”, jako jedna z atrakcji turystycznych w gminie Tryńcza. Teren obok wiaty został zagospodarowany. Znajdują się tam palenisko, ławki, stół, stojaki na rowery. Jest to świetne miejsce, w którym można odpocząć, rozpalic ognisko i podziwiać piękny krajobraz.

IZBA TURKA

W kwietniu 2017 roku, przy TCK utworzono Izbę Turka. Na prezentowanej tam wystawie można obejrzeć m. in.: sztandar trynieckich „Turków”, mundury 5 oddziałów Straży Grobowych z terenu gminy Trynćza, szable, archiwalne oraz aktualne zdjęcia, graweriony czy pamiątki z udziału w przeglądach Straży Grobowych.

STREFY AKTYWNOŚCI

W każdej miejscowości położonej wzdłuż trasy rowerowej zlokalizowane są otwarte strefy aktywności czy place zabaw. To nowoczesne obiekty, które mogą być uatrakcyjnieniem wyprawy rowerowej zarówno dla dorosłych jak i dzieci.

WIELOPOKOLENIOWA TRADYCJA W IZBIE TURKA

W sali można obejrzeć pokaz slajdów ze zdjęciami z parady turków.

STRAŻ GROBOWA W GMINIE TRYNCZA

W gminie Tryncza są dzisiaj cztery parafie. Ponad sto lat temu był tylko jedna, bardzo rozległa, w Gniewczynie, która obejmowała wszystkie miejscowości z tego obszaru. Dlatego oddziały straży grobowych z terenu gminy Tryncza mają wspólny rodowód. Wyrosły z tradycji parafii gniewczyńskiej, a następnie były przeszczepiane na nowy grunt wraz z wyodrębnianiem się kolejnych parafii. Tylko w gniewczyńskiej parafii funkcjonują dwa niezależne od siebie oddziały, tj. z Gniewczyny Łańcuckiej i z Gniewczyny Trynieckiej. Przyczyną podziału było administracyjne wydzielenie części wioski i utworzenie Gniewczyny Trynieckiej. Ta główna, gdzie stoi kościół, dla odróżnienia nazywana jest „Łańcucką”. Świątynia dla obu wiosek jest wspólna.

Wraz z powstawaniem nowych parafii, zawiązywano w nich Straże Grobowe. Nie było to proste odwzorowanie obrzędu z Gniewczyny. Każda ze straży grobowych chciała się czymś wyróżniać. Czymś, co stanowiłoby o ich specyfice. Stąd częste ich przeobrażenia, które dotyczyły głównie mundurów, uzbrojenia, musztry, a także liczebności oddziału i przydawanego mu miejsca w ważnych dla parafii wydarzeniach poza okresem świąt wielkanocnych. Praprzyczyna tych zmian jest trudna do jednoznacznego ustalenia, aczkolwiek bodźcem była najczęściej inicjatywa komendanta, proboszcza, czasem znaczniejszych gospodarzy. Cechą wspólną pozostawała tradycyjna nazwa, czyli Straże Grobowe. Najstarsi mieszkańcy gminy zauważają, że do wybuchu II wojny światowej, a w niektórych przypadkach nawet do lat 60. XX w., praktycznie nie używano pojęcia „turki” jako nazwy tej formacji. Jak wspominali bracia Damian i Teofil Jakubcowie, w Tryńczy nazwa „turki” zaczęła funkcjonować dopiero w „późnych latach 50. XX w.”. Sam przebieg obrzędu jest podobny we wszystkich parafiach gminy Tryńcza. Mniej więcej na miesiąc przed świętami zaczyna się przegląd mundurów, organizacja wartowni i ćwiczenia. Straż przed Grobem Pańskim zaciągana jest w Wielki Piątek. Wówczas to stroje wartowników są skromne, dla podkreślenia szczególnej powagi tego dnia. Podczas składania ciała Jezusa do grobu, komendant wystawia pierwszą wartę. Zmiany wartowników zazwyczaj następują co 20 minut. Warta trzymana jest do ok. godz. 22.

W Wielką Sobotę warta rozpoczyna się o godzinie 6.00 i trwa aż do mszy rezurekcyjnej. W sobotę „turki” asystują księdzu podczas święcenia pokarmów. Często pomagają także w przygotowywaniu ogniska przed obrzędem poświęcenia ognia i wody.

Podczas mszy rezurekcyjnej „turki” występują już w strojach galowych dla podkreślenia radosnego charakteru Niedzieli Zmartwychwstania Pańskiego. Przed nabożeństwem, trzykrotnie w procesji okrążają świątynię. Po rezurekcji znowu trzykrotnie okrążają kościół, później odbywa się przemarsz przez wieś przy dźwiękach orkiestry i przy wtórze odpalanych petard. W Niedzielę Zmartwychwstania, po uroczystym śniadaniu w rodzinnych domach, „turki” również uczestniczą w sumie, po czym odprowadzają księży z kościoła na plebanię i składają życzenia wielkanocne. Po tym najczęściej (w Gorzycach nie ma takiego zwyczaju w niedzielę) demonstrują pokaz musztry paradnej przy udziale licznej publiczności; mieszkańców i gości. Po paradzie dobrym obyczajem stało się odwiedzanie grobów zmarłych „turków”, którzy spoczywają na miejscowych cmentarzach. Z kolei w Poniedziałek Wielkanocny, wszystkie straże grobowe uczestniczą w nabożeństwach (przeważnie Sumie), wraz z procesją trzykrotnie obchodzą kościół, a po mszy dają pokaz musztry paradnej. A że jest to „lany poniedziałek”, „turki” zazwyczaj kończą służbę w mocno przemoczonych mundurach. W tym dniu Straż Grobowa z Tryńczy daje pokaz swych umiejętności także w innych wioskach. W poniedziałek, najczęściej po południu, organizowane są też zbiorowe spotkania „turków” w wiejskich domach kultury, restauracjach itp., z poczęstunkiem, w całkiem już luźnej atmosferze...

GMINNE CENTRUM KULTURY I CZYTELNICTWA GMINY TRYŃCZA

Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Tryńcza jest instytucją powołaną w celu prowadzenia szeroko pojętej działalności kulturalnej i czytelniczej.

Misją centrum jest działanie na rzecz mieszkańców gminy Tryńcza poprzez aktywny udział w uposzechnianiu wiedzy, nauki i rozwoju kultury, budowanie aktywności lokalnej poprzez aktywne formy uczestnictwa w kulturze i promocji Gminy Tryńcza oraz rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych, edukacyjnych i informacyjnych środowiska lokalnego.

GALERIA POD ANIOŁEM

Galeria sztuki „Pod Aniołem” im. Stanisława Perykaszki mieści się przy Urzędzie Gminy w Tryńczy. Pieczę nad galerią, działającą pod patronatem Wójta Gminy Tryńcza i Liceum Sztuk Plastycznych w Jarosławiu, sprawuje GCKiCz. Uroczyste jej otwarcie nastąpiło 15 maja 2009 r. Od tego czasu w galerii otwierane są coraz to nowsze wystawy o szerokiej tematyce kulturalnej. W galerii co roku prezentowane są prace lokalnych twórców, oraz innych, znanych i cenionych artystów w kraju i za granicą.

W pomieszczeniach galerii znajduje się również stała wystawa prac rękodzielniczych, gdzie można podziwiać zgromadzone rękodzieła twórców ludowych z terenu całej gminy.

IZBA ORKIESTRANTA

W Izbie Orkiestranta zapoznać się można z historią orkiestry, zobaczyć dawne instrumenty, elementy ubiorów oraz archiwalne zdjęcia. Znajdują się tam również informacje o mażoretkach „Finezja”, które działają przy Młodzieżowej Orkiestrze Dętej.

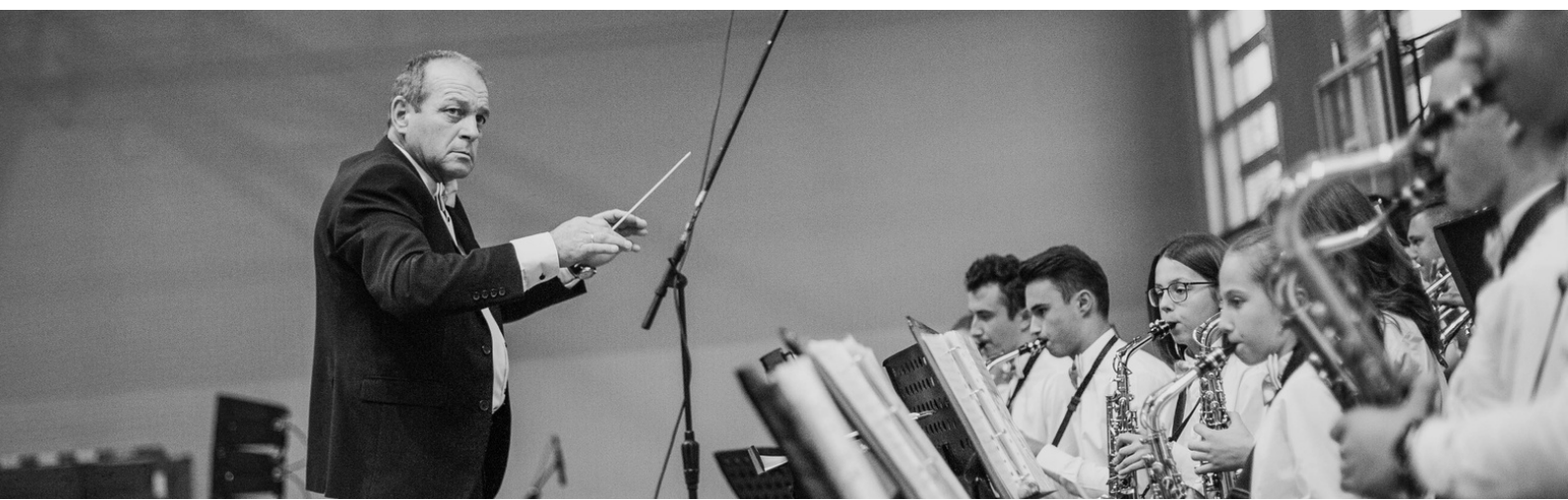

MŁODZIEŻOWA ORKIESTRA DĘTA W TRYŃCZY

Orkiestra Dęta w Tryńcy powstała w 1984 r. Inicjatorami jej powstania byli Stanisław Majcher, Tadeusz Janisz i Władysław Gielarowiec. Pierwszym kapelmistrzem Orkiestry został trębacz Stanisław Majcher. Od 1993 roku obowiązki kapelmistrza pełni Edward Myłek.

Przy orkiestrze powstała szkołka kształcąca dzieci i młodzież w zakresie nauki gry na instrumentach dętych. Od początku jej powstania, do chwili obecnej, grało w tej orkiestrze ponad 200 osób, w większości dzieci i młodzież. Średni skład to 30 muzyków. Orkiestra uświetnia swoimi występami uroczystości religijne, państwowe oraz lokalne. Młodzieżowa Orkiestra Dęta pod batutą Edwarda Myłka uczestniczy w przeglądach orkiestr dętych w różnych miejscowościach na terenie kraju, podczas których zajmuje najwyższe lokaty. Repertuar stanowią utwory z dziedziny muzyki religijnej, patriotycznej, jazzowej, rozrywkowej, ludowej, marsze, marsze żałobne. Od 2014 r. przy Orkiestrze w Tryńcy prezentuje się Grupa Mażorettek „Finezja”, której instruktorem jest Katarzyna Duży.

MAŻORETKI „FINEZJA”

Grupa Mażoretek „Finezja” powstała w lipcu 2014 r. Działa przy Młodzieżowej Orkiestrze Dętej pod patronatem GCKiCz. Inicjatorką utworzenia grupy mażoretek jest Katarzyna Duży, instruktor zespołu.

Grupę „Finezja” stanowią w większości uczennice i absolwentki szkoły podstawowej w Tryńczy i w Gorzycach. Są to dziewczyny w wieku od 5 do 18 lat.

W chwili obecnej „Finezja” składa się z 4 grup: seniorek, juniorek, kadetek i grupy przygotowawczej, łącznie ponad 70 trenujących dziewczyn.

- „Finezja” aktywnie bierze udział w życiu kulturalnym Gminy Tryńcza, uświetniając swoimi występami wiele uroczystości. Są to między innymi: Dni Gminy Tryńcza Koncerty o różnym charakterze (karnawałowe, rozrywkowe, niepodległościowe)
- Parady Straży Grobowych (Gminne, Powiatowe i Ogólnopolskie)
- Przeglądy Orkiestr Dętych (Międzypowiatowe, Wojewódzkie, Regionalne)
- Konkursy taneczne i Przeglądy Mażoretek
- Wydarzenia sportowe (mecze Ligi Halowej, mecze pokazowe oraz gale sportowe)

LUADOWY ZESPÓŁ ŚPIEWACZY "DOLANIE"

Dolanie to najstarszy Zespół Ludowy. Powstał w 1980 r. z inicjatywy Józefa Rydzika oraz Józefa Niemca. Corocznie bierze czynny udział w wielu imprezach gminnych oraz w przeglądach i festiwalach m.in. w Dynowie, Zarzeczcu, Jarosławiu, Dubiecku, Kańczudze i Pawłosiowie, zdobywając nagrody oraz pochlebne opinie jurorów. W swym repertuarze zespoły posiada pieśni patriotyczne, żniwne, dożynkowe, piosenki ludowe oraz pieśni kościelne, kolędy i pastorałki. W zespole występują rodziny: Szozdów, Majów, Botwinów i Koniecznych. Opiekunem i akompaniatorem zespołu jest Henryk Chruściel, patronat sprawuje GCKiCz. Od 2011 r. kierowniczką zespołu jest Zofia Sokół. W 2020 roku zespół obchodził 40- lecie działalności.

ZESPÓŁ PIOSENKI BIESIADNEJ „JAGIELLANIE”

Zespół powstał w 2005r. Jego opiekunem jest Stanisław Turek. Obecnie liczy 11 osób. Tworzą go mieszkańcy wsi Jagiełła. Zespół jest laureatem konkursów i przeglądów piosenki biesiadnej. Swoimi występami ubogaca gminne imprezy oraz uświetnia uroczystości na terenie Województwa Podkarpackiego. Podkreślić należy, iż zespół miał okazje występować poza granicami kraju: na Ukrainie i Słowacji. Członkowie zespołu często angażują się w różnego rodzaju wydarzenia, wcielając się w różne role, jak chociażby podczas rekonstrukcji historycznych.

KAPELA LUDOWO - BIESIADNA Z GNIEWCZYNY ŁAŃCUCKIEJ

Kapela Ludowa z Gniewczyny powstała w 1993 roku z inicjatywy Henryka Chruściela. Od chwili założenia patronat nad nią objęło Trynieckie Centrum Kultury w Tryńczy a teraz GCKiCz. Kapela bierze czynny udział w przeglądach, konkursach i festiwalach. Zdobywa czołowe miejsca na eliminacjach w Kańczudze i Dubiecku. Dziesięciokrotnie brała udział w Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. W studio Radia Rzeszów nagrała 3 płyty. W 2003 i 2006 roku uczestniczyła w Międzynarodowym Festiwalu Folkloru w Toruniu i Pyrzycach. Wspólnie z ekipą TVP 3 Rzeszów nagrała program folklorystyczny w skansenie w Markowej. Na repertuar Kapeli składają się utwory folkloru regionu rzeszowskiego i podregionu przeworskiego, m. in. polki, sztajerki, walczyki, oberki, krakowiaki, tramle itp. Zajęcia z Kapelą odbywają się cyklicznie w piątki w WDK w Gniewczynie Łańcuckiej.

ZESPÓŁ PIOSENKI BIESIADNEJ „ZOŚKI”

Zespół powstał w lutym 2007 r. Patronat nad nim sprawuje GCKiCz Bierze czynny udział w życiu kulturalnym Gminy Tryńcza, śpiewając podczas różnego rodzaju imprez. Jest laureatem Przeglądów Piosenki Biesiadnej w 2009, 2012 i 2015 r. Czterokrotnie występował na Słowacji w Jabłonowie i na Ukrainie w Strzelczyskach. Opiekunem zespołu jest Henryk Chruściel oraz Zofia Sokół. Na repertuar Zespołu składają się piosenki biesiadne, cygańskie, kolędy, pieśni patriotyczne i religijne. Próby Zespołu odbywają się regularnie w każdy wtorek w Wiejskim Domu Kultury w Gniewczynie Łańcuckiej.

WYDARZENIA
KULTURALNE

WARTO ZOBACZYĆ

STRAŻNICA KOLEJOWA

Historia strażnicy sięga początków XX wieku. W 1900 roku otwarto w Galicji nowe połączenie kolejowe. Licząca 74,7 km linia prowadziła z Przeworska przez Leżajsk i Nisko do Rozwadowa. Linia ta, podobnie jak inne na terenie zaborów, była chroniona przez ufortyfikowane strażnice. W 1914 roku w Galicji istniało ponad 30 podobnych lub bardzo podobnych ufortyfikowanych strażnic kolejowych. Wszystkie projekty zakładały upodobnienie do zameczku i ukrycie funkcji obronnej. Strażnica Tryńcza jest jedną z dwóch zachowanych do dzisiaj (obok strażnicy w Tarnowie). Strażnice kolejowe miały zabezpieczyć newralgiczne odcinki tras kolejowych (mosty i tunele) przed zniszczeniem. Strażnica Tryńcza powstała około roku 1905, chroniła most linii kolejowej biegnącej bardzo blisko rosyjskiej granicy, niemal równoległe do linii Sanu. Dwukondygnacyjny budynek strażnicy wzniesiono z cegieł, przy czym dolną kondygnację obłożono z zewnątrz piaskowcem, co przypomina kamienny fundament. Powyżej nałożono tynk z poziomym boniowaniem. Stropy wykonano w technice Kleina. Na dwóch narożnikach dodano wieże, pozostałe dwa ścięto. Dziś strażnica pełni wyjątkowo ciekawą bazę do różnych wydarzeń, a także atrakcja turystyczna która dostępna jest dla zwiedzających w weekendy w sezonie letnim.

BOŻA MĘKA - KAPLICZKA W JAGIELLE

Przy drodze z Jagielly do Gniewczyny uwagę przyciąga od ponad 200 lat Boża Męka. To niezwykła kapliczka wrosnięta w pień potężnej sosny, ponad 7 metrów nad ziemią. Legenda mówi, że pasyjkę z figurkami Matki Bożej, Chrystusa i św. Jana ufundował mieszkaniec Jagielly w podziękowaniu Bogu za uratowanie przed watahą wilków. Mieszkaniec uratował życie dzięki temu, że udało mu się wejść na drzewo. Od ok. 1990 r. wiekowe drzewo zaczęło usychać.

CMENTARZ WOJENNY OFIAR HITLERYZMU W JAGIELLE

W lesie na wschód od przysiółka Niechciałka znajduje się Cmentarz Wojenny Ofiar Hitleryzmu. W latach II wojny światowej las był miejscem egzekucji. Tu również grzebano zwłoki osób zamordowanych w pobliskich obozach.

Na cmentarzu w zbiorowych mogiłach spoczywają jeńcy radzieccy oraz Polacy, Żydzi, Romowie. Część zwłok została ekshumowana z grobów w okolicznych miejscowościach i przeniesiona na cmentarz w Niechciałce.

Największą liczbę pochowanych – według różnych szacunków od około 5 tys. do około 8 tys. – stanowią żołnierze Armii Czerwonej, zabici lub zmarli w wyniku chorób i wycieńczenia w obozie jenieckim w Wólce Pełkińskiej.

Na cmentarzu pochowano także ofiary narodowości żydowskiej, m.in.:

- więźniów z obozów w Wólce Pełkińskiej i Pełkiniach;
- rodzinę Goldmanów, zamordowaną w 1944 r. w Markowej;
- Lejbę Trynczera i inne osoby, zabite przez Polaków w Gniewczynie Łańcuckiej jesienią 1942 r.;
- rodzinę Kriegerów i inne osoby zamordowane 31 marca 1945 r. w trakcie antysemickich zajęć w Kańczudze.

Po wojnie teren cmentarza ogrodzono i upamiętniono.

